



## Advies nr 21/2010 van 30 juni 2010

**Betreft:** Ontwerp van koninklijk besluit betreffende het omkaderingsprogramma voor het alcoholslot. Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de technische specificaties van de alcoholsloten bedoeld in artikel 61sexies van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer en ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs (CO-A-2010-020).

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Staatssecretaris voor Mobiliteit, ontvangen op 10/05/2010;

Gelet op het verslag van de heer Peter Poma;

Brengt op 30/06/2010 het volgend advies uit:

## I. Onderwerp van de aanvraag

1. De Staatssecretaris voor Mobiliteit legt ter advies aan de Commissie drie ontwerpen van koninklijk besluit voor met het oog op de uitvoering van de Wet van 12 juli 2009 tot wijziging van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, wat de invoering van het alcoholslot betreft (hierna de "wet van 12 juli 2009").

Deze ontwerpen van koninklijk besluit zijn:

- een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het omkaderingsprogramma voor het alcoholslot,
- een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de technische specificaties van de alcoholsloten bedoeld in artikel 61sexies van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer,
- een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs.

## II. Onderzoek van de aanvraag

### A. Inleiding

2. De Wet van 12 juli 2009 voegt nieuwe bepalingen toe (artikelen 37/1, 51 4°, 61 *quinquies* en 61 *sexies*) aan de Wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer.

Deze nieuwe bepalingen laten de rechter toe, indien hij geen definitief verbod op het besturen van een motorvoertuig uitspreekt, voor een periode van ten minste één tot vijf jaar of zelfs definitief, de geldigheid van het rijbewijs te beperken tot motorvoertuigen die uitgerust zijn met een alcoholslot:

- ingeval van veroordeling ingevolge een inbreuk op de artikelen 34 § 2, 35 of 36 van de Wet van 16 maart 1968,
- op voorwaarde dat de bestuurder voldoet aan de voorwaarden van het omkaderingsprogramma dat door de Koning werd voorzien en dat,
- het alcoholslot belet het voertuig te starten wanneer het vaststelt dat de bestuurder een alcoholconcentratie van ten minste 0,09 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht vertoont.

3. Aangezien deze bepalingen op 1 oktober 2010 in werking treden is de aanneming van drie koninklijke besluiten noodzakelijk voor de uitvoering. Deze drie ontwerpen, die voor advies aan de Commissie worden voorgelegd, betreffen:
  - de vaststelling van de technische specificaties van het alcoholslot (artikel 61 *sexies* van de Wet van 16 maart 1968),
  - de vaststelling van de voorwaarden van het omkaderingsprogramma die de veroordeelde moet eerbiedigen (artikel 61 *quinquies* van de Wet van 16 maart 1968),
  - de aanpassing van sommige bepalingen betreffende het rijbewijs (het aanbrengen van een specifieke code op het rijbewijs en procedure)
  
4. Bij contacten die plaatsvonden in het raam van het onderzoek van deze ontwerpen van koninklijk besluit heeft de FOD Mobiliteit het systeem als volgt toegelicht:
  
5. De installatie van het alcoholslot gebeurt door een dienstencentrum (i.e. een soort van garage, die onder bepaalde voorwaarden wordt erkend door de FOD Mobiliteit en Vervoer). Telkens er in het alcoholslot wordt geblazen (door wie ook), telkens men het voertuig wil starten (wie ook, het toestel kan immers geen persoonsidentificatie doen), telkens om een hertest wordt gevraagd (om fraude uit te sluiten wordt de veroordeelde gevraagd om na 'at random' 15 minuten opnieuw te blazen); wordt dit geregistreerd door het alcoholstelsysteem.
  
6. De persoon die werd veroordeeld tot het rijden met een alcoholslot, dient zijn voertuig tijdens het eerste jaar tweemaandelijks en nadien zesmaandelijks aan te bieden bij het dienstencentrum. Dat dienstencentrum zorgt voor de download van de gecodeerde gegevens uit de registratie-eenheid van het alcoholslotstelsysteem, en stelt de omkaderingsinstelling (d.i. een door de FOD Mobiliteit en Vervoer erkende instelling die de veroordeelde opvolgt en begeleidt tijdens de periode dat deze een alcoholslot in zijn voertuig moet hebben) daarvan op de hoogte. Deze download gebeurt op gecodeerde wijze naar een server van de alcoholslotenfabrikant. Deze server van de producent zal op Europees grondgebied gelokaliseerd staan.
  
7. De gegevens die op deze server op gecodeerde wijze opgeslagen zijn, zijn voor een welbepaald alcoholtoestel en enkel via een code, te raadplegen, doch enkel en alleen door de omkaderingsinstelling. Het dienstencentrum noch iemand anders heeft hiertoe een code en kan deze gegevens dan ook niet lezen.
  
8. De omkaderingsinstelling analyseert deze geregistreerde gegevens met als doel de veroordeelde op gepaste wijze te begeleiden tijdens het omkaderingsprogramma, namelijk om hem te ontraden om te drinken bij het rijden en hem de gevaren van alcohol achter het stuur

bij te brengen en zonodig bij te sturen. De omkaderingsinstelling heeft op regelmatige tijdstippen gesprekken met de veroordeelde, waar de gegevens besproken worden (bijvoorbeeld dat de veroordeelde x maal heeft proberen te starten met zijn voertuig, terwijl zijn alcoholconcentratie hoger dan 2 promille bedroeg, of nog dat er een vermoeden van omzeilen van het systeem bestond omdat bij het starten van het voertuig een negatieve alcoholconcentratie werd vastgesteld en het voertuig derhalve gestart kon worden maar bij een hertest 10 minuten later toch een niet toegelaten alcoholconcentratie werd vastgesteld). Al deze gegevens worden dus geïnterpreteerd door de omkaderingsinstelling en besproken met de veroordeelde.

9. Indien de omkaderingsinstelling vaststelt dat de veroordeelde niet voldoet aan de voorwaarden van het omkaderingsprogramma, maakt zij daarvan schriftelijk en omstandige melding aan het openbaar ministerie, die desgevallend betrokkene opnieuw voor de rechtbank kan dagen, met het oog op toepassing van artikel 37/1, tweede lid van de Wegverkeerswet.
10. Daarnaast stuurt de omkaderingsinstelling jaarlijks een verslag op naar de FOD Mobiliteit en Vervoer, Directie Verkeersveiligheid, met daarin een aantal gegevens, die echter niet persoonlijk mogen zijn. In dat verslag wordt gewag gemaakt van het aantal veroordeelden, de straffen, eventuele problemen tijdens het omkaderingsprogramma, statistische gegevens e.d.m. De bedoeling is dat de FOD de gegevens op een wetenschappelijke manier kan aanwenden om een beeld te krijgen over de toepassing en succesfactoren/probleempunten van de alcoholsloten.

#### B. Analyse van de ontwerpen van koninklijk besluit

##### a) Inleiding

11. De gegevens die ingezameld en onderzocht worden in het raam van de ontwerpen van koninklijk besluit, die voor advies aan de Commissie worden voorgelegd, zijn zogenaamde "gerechtelijke" gegevens waarvan de verwerking verboden is behalve in de gevallen die uitdrukkelijk zijn voorzien in artikel 8 van de WVP. In onderhavig geval kan de verwerking worden uitgevoerd in de mate dat deze noodzakelijk is voor de verwezenlijking van een doeleinde dat bepaald is door of krachtens een wet (artikel 8 § 2 b) van de WVP).
- b) Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de technische specificaties van de alcoholsloten bedoeld in artikel 61sexies van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer ("ontwerp KB technische specificaties").

12. Dit ontwerp legt de technische specificaties vast waaraan de alcoholsloten moeten voldoen (voorlegging van het model ter goedkeuring, eerbiediging van de voorschriften vastgelegd in bepaalde normen, ...). Het beschrijft eveneens de procedures voor de verificaties en technische controle van de alcoholsloten alsook de te volgen procedure om in het alcoholslot te blazen.
13. Het ontwerp van KB technische specificaties voorziet dat het alcoholslot onder andere:
  - moet beletten dat het voertuig wordt gestart indien de alcoholconcentratie een bepaald niveau overschrijdt,
  - moet controleren dat het blazen gebeurt op een continue wijze met een minimaal debiet en indien dit niet zo is, het starten beletten en een nieuwe test vragen,
  - een eerste nieuwe test vragen moet binnen een interval van 5 à 10 minuten en vervolgens willekeurig binnen een interval van 15 tot 45 minuten,
  - de bestuurder een termijn moet verlenen van 15 minuten na de waarschuwing voor een nieuwe test,
  - afdoende waarborgen moet bieden opdat het gebruik van het alcoholslot niet zou kunnen worden omzeild (artikel 2, 2° tot 6°).
14. Het alcoholslot moet bovendien de hiervoor vermelde gegevens registreren in gecodeerde vorm en het downloaden hiervan toelaten met het oog op het registreren ervan op een beveiligde website (artikel 2, 10° en 11°).
15. De Commissie stelt met genoeg vast dat de technische specificaties van het alcoholslot vereisen dat de gegevens die geregistreerd worden zodanig moeten gecodeerd worden dat uitsluitend de instelling die ze nodig heeft (i.e. de omkaderingsinstelling) deze kan lezen (artikel 9 van het ontwerp van KB betreffende het omkaderingsprogramma – zie *infra*).
16. De Commissie merkt overigens op dat de technische specificaties van het alcoholslot niet toelaten de persoon die blaast te identificeren. In de veronderstelling dat de overtreder niet de enige bestuurder van het voertuig is, zal het systeem de gegevens dus zonder onderscheid registreren.
17. Welnu, het ontwerp van KB betreffende het omkaderingsprogramma (zie *infra*) voorziet dat de geregistreeerde gegevens geanalyseerd worden door de omkaderingsinstelling met als doel de veroordeelde op gepaste wijze te begeleiden tijdens het omkaderingsprogramma (artikel 9 § 1, 4<sup>de</sup> lid ontwerp van KB omkadering). In de mate dat de gegevens van de bestuurder(s) zonder onderscheid geregistreerd worden kan de analyse ervan aanleiding geven tot een foute interpretatie door aan de veroordeelde een gedrag toe te kennen dat niet het zijne is. Zo is bijvoorbeeld slechts één test op 16 negatief. Maar het is de echtgenote van de veroordeelde die

- 15 keer het voertuig bestuurde. Omgekeerd heeft een andere persoon onder invloed geprobeerd het voertuig te starten. Deze informatie zal ten onrechte gelinkt worden aan de veroordeelde.
18. De Commissie herinnert eraan dat krachtens artikel 4 § 1 3° van de WVP, de gegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig mogen zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor ze werden verkregen. In onderhavig geval wordt niet aan deze voorwaarde voldaan indien gegevens betreffende andere personen in verband gebracht worden met de veroordeelde.
19. Het systeem zou moeten toelaten om, onder de geregistreerde gegevens, deze te onderscheiden die betrekking hebben op de veroordeelde.
- c) Ontwerp van koninklijk besluit betreffende het omkaderingsprogramma voor het alcoholslot ("ontwerp KB omkadering")
20. Het ontwerp KB omkadering bepaalt het omkaderingsprogramma, de erkenningsvoorwaarden voor de omkaderingsinstellingen en de dienstencentra, alsook hun taken. Het bevat eveneens bepalingen betreffende het downloaden, uitlezen en analyse van gegevens die geregistreerd werden door het alcoholslot.
21. De Commissie stelt tot haar genoegen vast dat het ontwerp van KB omkadering uitdrukkelijk de Privacywet vermeldt als erkenningsvoorwaarde voor de omkaderingsinstellingen en de dienstencentra.
22. Artikel 8 van het ontwerp van KB omkadering stelt dat " De veroordeelde laat (...), in een erkend dienstencentrum een alcoholslot installeren in elk motorvoertuig dat hij wenst te besturen tijdens de periode waarin de geldigheid van zijn rijbewijs is beperkt tot motorvoertuigen die zijn uitgerust met een alcoholslot ". De kosten voor de installatie van het alcoholslot vallen ten laste van de veroordeelde (artikel 61 *quinquies* § 4 van de wet van 16 maart 1968 en artikel 11 van het ontwerp KB omkadering).
23. De Commissie stelt zich vragen bij de kosten die verbonden zijn aan een eventuele beschadiging van het alcoholslot (bijvoorbeeld ingeval van een ongeval). Wie zal deze dragen? Het ontwerp van KB vermeldt niets in dit verband. Indien de veroordeelde deze kosten moet dragen en gelet op de kostprijs van een alcoholslot is het niet denkbeeldig dat hij dit wenst te laten verzekeren. In dat geval zal hij zijn verzekeringsmaatschappij moeten inlichten over de aanwezigheid van een alcoholslot in zijn voertuig. Naast het feit dat de

verzekeringsmaatschappij hierdoor op de hoogte zal zijn van het bestaan van een veroordeling in hoofde van haar verzekerde, kan dit ook nadelige gevolgen hebben voor deze laatste. Zo zou de maatschappij kunnen beslissen hem niet langer te verzekeren aangezien gebleken is dat hij zijn voertuig heeft bestuurd in een staat van dronkenschap. Teneinde deze situatie te vermijden zou voor de veroordeelde de mogelijkheid moeten voorzien worden om een verzekering te onderschrijven door tussenkomst van het dienstencentrum zonder dat zijn persoonsgegevens rechtstreeks worden meegedeeld.

24. Tenslotte, zoals reeds hoger werd vermeld (zie punten 16 tot 19), herinnert de Commissie eraan dat de gegevens die geanalyseerd worden door de omkaderingsinstelling overeenkomstig artikel 9 van het ontwerp van KB omkadering, betrekking moeten hebben op de veroordeelde.

d) Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs

25. Dit ontwerp beoogt de aanpassing van het koninklijk besluit betreffende het rijbewijs teneinde hieraan het rijbewijs toe te voegen waarvan de geldigheid beperkt is tot voertuigen die uitgerust zijn met een alcoholslot.

De Commissie heeft geen bijzondere opmerkingen tenzij deze met betrekking tot de bewaringstermijn van de gegevens (zie infra).

e) Algemene opmerkingen

26. Artikel 4, § 1, 5° van de WVP stelt dat persoonsgegevens niet langer bewaard mogen worden dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij werden verzameld. De ontwerpen van koninklijk besluit voorzien echter niets betreffende dit aspect.

27. De ontwerpen van koninklijk besluit zouden een maximale bewaringstermijn voor de persoonsgegevens moeten voorzien na de beëindiging van het omkaderingsprogramma en dit zowel op het niveau van de gemeente (aan de burgemeester meegedeelde gegevens) als dat van het dienstencentrum en de omkaderingsinstelling.

**OM DEZE REDENEN,**

Verstrekt de Commissie een gunstig advies met betrekking tot de ontwerpen van koninklijk besluit, op voorwaarde dat de ontwerp teksten rekening houden met haar opmerkingen (punten 19, 24 en 27), namelijk:

- de invoering van een systeem dat de identificatie mogelijk maakt van de veroordeelde wanneer hij in het alcoholslot blaast;
- de vaststelling van de bewaringstermijnen voor de gegevens.

Voor de Administrateur m.v.,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere